

HE 207/2014 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2014
KOLMANNEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen kolmanneksi lisätalousarvioksi vuodelle 2014.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2014

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

ANTTI RINNE

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö *Hannu Mäkinen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2014 *kolmanneksi* lisätalousarvioksi.

Maa- ja metsätalouden kasvun taustalla ovat ennen kaikkea Yhdysvallat ja Iso-Britannia. Myös Euroopan talous elpyy vähitellen sitkeän taantumien jälkeen. Sen sijaan monissa kehittyvissä talouksissa kasvu on merkittävästi totuttua hitaampaa. Lisäksi geopolittiset jännitteet mm. Venäjällä varjostavat teollisuusmaiden kasvunäkymiä.

Talouden näkymät

Suomen talous oli vuodenvaihteessa taantumassa, mutta kääntyi keväällä vaimeaan kasvuun. Talouden toipumista tukee viennin asteittainen elpyminen. Toisaalta yksityiset investoinnit supistuvat selvästi, eikä kulutuskysyntäkään lisääntynyt. Alkuvuoden taantumien seurauksena Suomen kokonaistuotannon ei ennusteta keskimäärin kasvavan vuonna 2014.

Työmarkkinoiden tilanne heikkenee edelleen. Työttömyysasteen ennustetaan nousevan 8,6 prosenttiin ja työllisyys heikkenee edellisestä vuodesta 0,4 prosentilla. Hintapaineet hiipuvat edelleen ja inflaatio jää 1,1 prosenttiin, josta välillisen verotuksen kiristyksen vaikutus on noin ½ prosenttiyksikköä.

Tuloarviota korotetaan noin 601 milj. euroa. Verotuloja koskevaa arviota korotetaan 317,2 milj. euroa, josta 250 milj. euroa aiheutuu ansio- ja pääomatuloveroa, 50 milj. euroa varainsiirtoveroa ja 4,5 milj. euroa pankkiveroa koskevan tuloarvion korottamisesta. Apoteekkimaksuarviota korotetaan 13 milj. euroa.

Tuloarviot

Sekalaisten tulojen arviota korotetaan noin 157 milj. euroa, josta 100 milj. euroa aiheutuu valtiontakuurahastosta ja 17 milj. euroa valtion vakuusrahastosta tehtävästä tuloutuksesta budjettitalouteen sekä noin 25 milj. euroa siirrettyjen määrärahojen peruutuksista. Myös muita sekalaisia tuloja koskevia arvioita tarkistetaan.

Korkotuloarviota korotetaan 19 milj. euroa sekä arviota valtiolle takaisinmaksettavista lainoista vastaavasti 69 milj. euroa. Muutokset aiheutuvat pääosin Vientiluoton alustoimitusten lainojen sekä viennin jälleenrahoituslainojen korkotulojen ja lainojen takaisinmaksua koskevien arvioiden tarkentumisesta. Osinkotuloarviota korotetaan 38 milj. euroa Fingrid Oyj:n tulouttaman lisäosion mukaisesti.

Varsinaisten tulojen 601 milj. euron lisäys ja määrärahojen 77 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2014 kolmas lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 523 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi v. 2014 ehdotetaan 6,9 mrd. euroa. Valtionvelan määrän vuoden 2014 lopussa arvioidaan budjetoidun perusteella olevan 96,6 mrd. euroa, mikä on noin 47 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Tasapaino ja valtionvelka

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2013 Tilinpäätös	2014 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2014 Hallituksen esitys	2014 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	54 587	54 679	77	54 756
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	1 737	1 814	-76	1 738
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	46 172	47 246	601	47 847
— Verotulot	38 740	39 242	317	39 559
— Muut tulot	7 432	8 004	284	8 288
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom. 15.03.01)	6 420	7 433	-523	6 909
— Nettolainanotto	6 424	7 483	-523	6 959
— Velanhallinta	-4	-50	-	-50

Vaalikauden kehys Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan alennettavaksi noin 89 milj. eurolla johtuen lähinnä teknisistä määräraha-arvioiden tarkentumisista. Vuoden 2014 kehysmenojen taso olisi 42 736 milj. euroa.

Uudet 9,5 milj. euron kehyyksen rakennekorjaukset huomioon ottaen vuoden 2014 kehystaso on 42 860 milj. euroa. Jakamattomaksi varaukseksi jää 123,8 milj. euroa, joka voidaan siirtää vuodelle 2015 käytettäväksi kertaluonteisiin menoihin, ellei se tule käytetyksi vuonna 2014 lisätalousarvioissa.

Kehyyksen rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2014	2015
24.30.66	Päästöhuutokauppatalojen ohjaaminen kertaluonteisiin kehitysyhteistyön ja ilmatorahoituksen hankkeisiin (hallitusohjelman mukaan voidaan toteuttaa kehyyksen ulkopuolella)	21,0	
24.30.66	Itävallan kehitysyhteistyöviraston maksatuksia ei tulekaan kohdistumaan vuodelle 2014, joten aiemmin budjetoitu läpivirtausmeno ja vastaava tulo poistetaan budjetista.	-0,5	
31.10.77	EU:n TEN-tuloja vastaavat menot (tulot momentilla 12.31.10)	4,4	
32.20.02	VTT:n tilaratkaisun viivästymisen vuoksi määräraha peruutetaan ja budjetoidaan uudelleen vuodelle 2015.	-3,3	3,3
32.60.41	LNG-terminaalien investointituen ajoituksen muutos	-12,0	12,0
Yhteensä		9,5	15,3

Kehitysyhteistyö Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahaa ehdotetaan korotettavaksi päästöoikeuksien huutokaupoista ajalla 22.3.—28.8.2014 kertyneiden tulojen määrällä, noin 21 milj. eurolla.

Varsinaisen kehitysyhteistyön myöntö- ja sopimusvaltuuksien ja-kaumaan ehdotetaan muutoksia. Uudelle Beam-kehitysinnovaatio-ohjelmalle ehdotetaan siirrettävän 10 milj. euroa myöntö- ja sopimusvaltuuksia.

Senaatti-kiinteistöille ehdotetaan valtuutta saada nostaa investointien enimmäismäärää 30 milj. eurolla 300 milj. euroon ja nettolainanoton enimmäismäärää 30 milj. eurolla 80 milj. euroon. Lisäykset aiheutuvat ennakoitua suuremmasta investointitarpeesta vuodelle 2014.

Senaatti-kiinteistöt

Lisäksi Senaatti-kiinteistöille ehdotetaan valtuutta saada luovuttaa HGR Property Partners Oy:lle Helsingin kaupungissa sijaitseva kiinteistö rakennuksineen noin 26 milj. euron kauppahinnalla, JM Suomi Oy:lle Espoon kaupungissa sijaitsevat kaksi määräalaa rakennuksineen noin 18,3 milj. euron kauppahinnalla sekä Tampereen seudun opiskelija-asuntosäätiölle Tampereen kaupungissa sijaitsevat kolme kiinteistöä rakennuksineen noin 12,1 milj. euron kauppahinnalla.

Tasavallan presidentin kanslian aloitteesta ehdotetaan vähennettäväksi kertaluonteisesti kanslian toimintamenoja noin 1 milj. eurolla.

Tarkistuksia toimintamenoihin

Suomen Venäjän edustustoista saatavien viisumien käsittelymaksutulojen alenemisen seurauksena ulkoasiainhallinnon toimintamenoihin ehdotetaan 14,5 milj. euron lisäystä.

Tuomioistuinten toimintamenoihin ehdotetaan 0,9 milj. euron lisäystä käräjäoikeuksien summaaristen asioiden suuren määrän vuoksi.

Hätäkeskuslaitoksen vuokramenoihin ehdotetaan kertamenona lisäystä noin 4,1 milj. euroa ennen aikaisesti vapautuneiden tilojen vuokrasopimusten päättämisen korvauksiin.

Kunnossapidon kumppanuuden laajentamiseen Millog Oy:lle liittyviin eläkevakuutusmaksuihin ehdotetaan noin 10,3 milj. euron määrärahan lisäystä.

Verohallinnolle ehdotetaan lisäyksenä noin 0,8 milj. euroa osinkoverotuksen vuoden 2015 muutosten edellyttämien tietojärjestelmämuutosten menoihin.

Yksityisille oikeusavustajille maksettaviin lakisääteisiin korvauksiin ehdotetaan 12,5 milj. euron lisäystä korvausten määrän lisääntymisen johdosta.

Muita tarkistuksia

Turvallisuusviranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmähankkeen (KEJO) aiempaa 15 milj. euron hankintavaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 5 milj. eurolla.

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon ehdotetaan lisäyksenä noin 8,5 milj. euroa ennakoitua suurempien menojen johdosta.

Pitkän kantaman ilmasta-maahan ohjusten maksuaikataulun viivästyksen vuoksi maksatusmäärärahaa ehdotetaan myöhennettäväksi 40,7 milj. euroa vuodelta 2014.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan noin 8,4 milj. euron lisäystä johtuen virheellisesti maksettujen valtionosuuksien korjauksista eräille kunnille.

Arpajaisveron tuoton palautusta Ahvenanmaan maakunnalle ehdotetaan vähennettäväksi 1,5 milj. eurolla, koska Ahvenanmaan maakunnalle palautettava vuodelta 2013 maksettu arpajaisveron määrä on ennakoitua pienempi.

EU-maksujen määrärahaa ehdotetaan alennettavaksi 30 milj. eurolla EU:n sekalaisten tulojen lisääntymisen sekä aikaisempia vuosia koskevien BKTL- ja ALV-maksupohjien tarkistusten vuoksi.

Korkeakoulutettujen erikoistumiskoulutusten kehittämiseen varattua rahoitusta lisätään 3 milj. eurolla siirtona korkeakoulutettujen oppisopimusmuotoisen täydennyskoulutuksen rahoituksesta.

Petokorvauksiin ehdotetaan lisättäväksi noin 1,6 milj. euroa niin, että korvaukset voidaan vuodelta 2013 maksaa täysimääräisesti.

Metsähallituksen peruspääomaa ehdotetaan alennettavaksi 11,5 milj. eurolla sen johdosta, että pääomaa siirrettäisiin Teijon kansallispuiston perustamiseen (HE 81/2014 vp) ja Metso-periaatepäätökseen (13 000 ha) liittyen julkisen puolen taseeseen.

Kehärata-hankkeen valtuutta ehdotetaan nostettavaksi 20 milj. eurolla 489 milj. eurosta 509 milj. euroon hankkeeseen sisältyvien asemien kustannusten nousun johdosta alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna. E18 Koskenkylä—Kotka valtuutta ehdotetaan nostettavaksi 4 milj. eurolla meluntorjuntasuojausten loppuun rakentamiseksi.

Rikkidirektiivin valvonnan käynnistämiseksi Liikenteen turvallisuusvirastolle ehdotetaan 0,6 milj. euron määrärahaa lentovalvonnassa tarvittavien laitteistojen ja ohjelmiston hankintaa varten.

Laivanrakennuksen innovaatiotukeen ehdotetaan 10 milj. euroa. Tuki kohdennetaan alusten innovatiivisten ratkaisujen kustannuksiin, mitä kautta pyritään parantamaan telakkateollisuuden kilpailukykyä.

Viennin jälleenrahoitustoiminnan lainoihin ehdotetaan lisäystä 10 milj. euroa johtuen tarkentuneista valuuttakurssi- ja korkomuutoksiin liittyvistä suojaustoimenpiteistä.

Innovaatorahoituskeskus Tekesin hallinnoimaa lainamomenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainat myönnetään pääosin vakuuksia vaatimatta. Lisäksi maininta maksuvapautuksen piiriin tulevien lainojen enimmäismäärästä ehdotetaan poistettavaksi. Tekesin lainan myöntäminen ilman vakuuksia ja mahdollisuuksin myöntää maksuvapautuksia on keskeinen osa rahoituksen riskiä jakavaa luonnetta.

Rakennerahastojen arviomäärärahaa ehdotetaan vähennettäväksi 60 milj. eurolla johtuen pääosin ohjelmakauden 2014—2020 arvioitua myöhäisemmästä käynnistymisestä.

LNG-termiinaalien investointituen 42 milj. euron määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta, koska vuodelle 2014 arvioidut maksatukset siirtyvät tuleville vuosille. Lisäksi uusiutuvan energian tuotantotuesta ehdotetaan maksatusten tarkentumisesta johtuen vähennettäväksi 20 milj. euroa.

Asumistuensaajien lukumäärän arvioitua suurempi kasvu lisää tuen määrärahan tarvetta 20 milj. eurolla.

Etuusmenoarvioiden tarkentumisen ja työttömyysarvioiden muuttumisen seurauksena työttömyysturvan määrärahoja ehdotetaan lisättäväksi peruspäivärahan osalta 10 milj. eurolla, ansiopäivärahojen osalta 12 milj. eurolla ja työmarkkinatuen osalta 183,2 milj. eurolla. Lisäksi valtion osuuteen aikuiskoulutustuen kustannuksista ehdotetaan noin 7,8 milj. euron lisäystä.

Sairausvakuutuksen menoarviota ehdotetaan alennettavaksi 20 milj. eurolla. Vähennys aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta ja vuoden 2013 ylijäämästä.

Valtion osuutta eläkemenoista ehdotetaan alennettavaksi yhteensä 23,4 milj. eurolla. Maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvat menot kasvavat 2,6 milj. euroa. Yrittäjien eläkelaista johtuvat menot vähenevät 7 milj. eurolla ja valtionosuus kansaneläkelaista aiheutuvista menoista 19 milj. eurolla.

Talvivaaran kaivosalueen ympäristön pilaantumisen torjumiseen ehdotetaan kohdennettavaksi 5 milj. euroa. Määrärahalla hankittaisiin vesienkäsittelytekniikkaa Kainuun ELY-keskuksen toimesta. Aiheutuvat kustannukset peritään jälkikäteen takaisin toiminnanharjoittajalta.

Valtionvelan korkomenojen arviota alennetaan 76 milj. eurolla noin 1,7 mrd. euroon.

Eduskunnan vuodelle 2014 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	157 597 000	-	157 597 000
22. Tasavallan presidentti	37 710 000	-986 000	36 724 000
23. Valtioneuvoston kanslia	111 841 000	-	111 841 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 347 422 000	34 955 000	1 382 377 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	897 239 000	14 717 000	911 956 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	1 271 024 000	12 855 000	1 283 879 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 739 854 000	-29 506 000	2 710 348 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	17 087 400 000	-18 999 000	17 068 401 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 677 792 000	400 000	6 678 192 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 688 489 000	-10 935 000	2 677 554 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 064 809 000	16 711 000	3 081 520 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 627 746 000	-64 075 000	3 563 671 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	12 880 025 000	193 240 000	13 073 265 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	276 300 000	5 000 000	281 300 000
36. Valtionvelan korot	1 813 600 000	-76 000 000	1 737 600 000
Yhteensä	54 678 848 000	77 377 000	54 756 225 000

Eduskunnan vuodelle 2014 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	39 242 148 000	317 200 000	39 559 348 000
12. Sekalaiset tulot	4 889 914 000	157 273 000	5 047 187 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 585 000 000	57 000 000	2 642 000 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	529 100 000	69 300 000	598 400 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	47 246 162 000	600 773 000	47 846 935 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	7 432 686 000	-523 396 000	6 909 290 000
Yhteensä	54 678 848 000	77 377 000	54 756 225 000

Vuoden 2014 III lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	317 200 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	254 500 000
01. Ansio- ja pääomatuloverot, lisäystä	250 000 000
05. Pankkivero, lisäystä	4 500 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	12 700 000
03. Apteekkimaksut, lisäystä	12 700 000
10. Muut verot	50 000 000
05. Varainsiirtovero, lisäystä	50 000 000

Osasto 12

12.	SEKALAISET TULOT	157 273 000
24.	Ulkoasiainministeriön hallinnonala	-500 000
	99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, vähennystä	-500 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	9 000 000
	10. Tuomioistuintulot, lisäystä	5 000 000
	20. Ulosottomaksut, lisäystä	4 000 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	1 000 000
	99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	1 000 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 000 000
	87. Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta	17 000 000
	92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot, vähennystä	-12 000 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	14 219 000
	10. Liikenneviraston tulot, lisäystä	12 360 000
	99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	1 859 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	104 000 000
	30. Siirrot valtion talousarvion ulkopuolisista rahastoista	100 000 000
	31. Palkkaturvamaksujen palautukset, lisäystä	4 000 000
39.	Muut sekalaiset tulot	24 554 000
	04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset, lisäystä	24 554 000

Osasto 13

13.	KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET	57 000 000
01.	Korkotulot	19 000 000
	05. Korot muista lainoista, lisäystä	19 000 000
03.	Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	38 000 000
	01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot, lisäystä	38 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	-454 096 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	69 300 000
04. Muiden lainojen lyhennykset, lisäystä	69 300 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	-523 396 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, vähennystä	-523 396 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**77 377 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 22		€
22. TASAVALLAN PRESIDENTTI		-986 000
02. Tasavallan presidentin kanslia		-986 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-986 000
Pääluokka 24		
24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		34 955 000
01. Ulkoasiainhallinto		14 500 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		14 500 000
10. Kriisinhallinta		—
20. Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)		—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö		20 455 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		20 455 000
Pääluokka 25		
25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		14 717 000
01. Ministeriö ja hallinto		1 287 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...		35 000
03. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...		252 000
20. Erityismenot (arviomääräraha), lisäystä		1 000 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu		13 430 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		900 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha), lisäystä		12 530 000

Pääluokka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	12 855 000
10. Poliisitoimi	—
21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	4 144 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	4 144 000
40. Maahanmuutto	8 711 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	200 000
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha), lisäystä	8 511 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-29 506 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	-29 506 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 540 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v), vähennystä ...	-35 046 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	-18 999 000
10. Verotus ja tullitoimi	820 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	820 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	620 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	620 000
02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)	—
88. Senaatti-kiinteistöt	—
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	500 000
03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000

Pääluokka 29

40. Valtion alue- ja paikallishallinto	-500 000
02. Maistraattien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-500 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	-200 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-200 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	1 703 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	3 203 000
40. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), vähennystä	-1 500 000
90. Kuntien tukeminen	8 058 000
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha), lisäystä	8 058 000
34. Paikallisten kuntakokeilujen rahoitus (siirtomääräraha 3 v)	—
92. EU ja kansainväliset järjestöt	-30 000 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha), vähennystä	-30 000 000

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	400 000
10. Yleissivistävä koulutus	—
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-400 000
02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	400 000
30. Aikuiskoulutus	—
21. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 000 000
32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha), vähennystä	-3 000 000
80. Taide ja kulttuuri	400 000
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	90 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	250 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	60 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-10 935 000
01. Hallinto	210 000
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	210 000
10. Maaseudun kehittäminen	—
61. EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000
62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha), vähennystä	-14 000 000
20. Maatalous	-13 225 000
46. EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 175 000
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha), vähennystä	-16 400 000
30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu	500 000
20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha), lisäystä	500 000
41. Eräät korvaukset (siirtomääräraha 2 v)	—
40. Kala-, riista- ja porotalous	1 580 000
01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 580 000
63. Metsähallitus	—

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	16 711 000
10. Liikenneverkko	14 111 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	14 111 000

Päälukka 32

20. Liikenteen viranomaispalvelut	600 000
01. Liikenteen turvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	600 000
30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	2 000 000
43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	—
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	—

Päälukka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	-64 075 000
01. Hallinto	37 070 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 680 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	390 000
29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	35 000 000
20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka	16 690 000
02. Teknologian tutkimuskeskus VTT:n toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-3 310 000
41. Yleisavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)	—
46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v), lisäystä ..	10 000 000
47. Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha) ...	—
80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenerahoitustoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)	—
30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	4 165 000
01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	165 000
50. Palkkaturva (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka	-60 000 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha), vähennystä	-60 000 000

Pääluokka 33

19

60. Energiapolitiikka	-62 000 000
41. LNG-termiinalien investointituki (arviomääräraha), vähennystä ...	-42 000 000
43. Kioton mekanismit (arviomääräraha)	—
44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha), vähennystä ...	-20 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	193 240 000
01. Hallinto	-595 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	320 000
02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	55 000
03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	100 000
21. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 070 000
02. Valvonta	445 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	75 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	295 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	75 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	150 000
04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	150 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja erät palvelut	23 600 000
54. Asumistuki (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000
55. Elatustuki (arviomääräraha), lisäystä	3 600 000
20. Työttömyysturva	213 040 000
50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha), lisäystä	12 000 000
51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (arviomääräraha), lisäystä	183 200 000
55. Valtionosuus aikuiskoulutustuesta (arviomääräraha), lisäystä	7 840 000

30. Sairausvakuutus	-20 000 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	-20 000 000
40. Eläkkeet	-23 400 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	2 600 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	-7 000 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	-19 000 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	5 000 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	—
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	5 000 000
20. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha), lisäystä	5 000 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	-76 000 000
01. Valtionvelan korko	-76 000 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha), vähennystä	-76 000 000

Määrärahojen kokonaismäärä:

77 377 000

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 250 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu vuoden 2013 verotuksen valmistumisesta saaduista ennakkotiedoista. Vuoden 2013 verotuksen ennakkotiedoista osoittautui, että luovutusvoitoista kertyvät pääomatuloverot olivat aiemmin ennakoitua suuremmat, mikä nostaa arviota valtion ansio- ja pääomatuloverotuotosta noin 250 milj. euroa. Verovuodelle 2014 sovellettavia jako-osuuksia muutetaan siten, että ne vastaavat pääomatuloveroennusteen nousua. Vuoden 2014 uusia jako-osuuksia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2014 joulukuussa tehtävässä tilityksessä.

2014 III lisätalousarvio	250 000 000
2014 II lisätalousarvio	120 000 000
2014 talousarvio	8 676 000 000
2013 tilinpäätös	7 847 885 671
2012 tilinpäätös	7 868 649 745

05. Pankkivero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu pankkiveron tuoton ennakoitua suuremmasta toteutuneesta kertymästä. Pankkiveron verovuosi on kalenterivuosi. Pankkiverolain mukaisesti talletuspankit maksavat verovuoden pankkiveron kokonaisuudessaan huhtikuun loppuun mennessä.

Kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa on momentille 11.01.05 budjetoitua tuloarviota vastaava määräraha budjetoitu momentille 28.99.87 Pankkiveron tuoton käyttö.

Vuoden 2015 talousarvioesityksessä (HE 131/2014 vp) ehdotetaan momentilla 28.99.87, että vuosien 2013 ja 2014 talousarviossa myönnetty kolmevuotiset siirtomäärärahat yhteensä 266 000 000 euroa peruutetaan. Peruutetusta määrärahasta 166 000 000 euroa ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi momentille 28.92.60 Siirto rahoitusvakausrahoitukseen.

Edellä olevan johdosta nyt momentille budjetoitavaksi ehdotettua tuloarviota vastaavaa määrärahaa ei ehdoteta momentille 28.99.87.

2014 III lisätalousarvio	4 500 000
2014 talousarvio	133 000 000
2013 tilinpäätös	133 784 691

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

03. Apteekkimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 12 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu apteekkien vuoden 2013 liikevaihtoon perustuvien ennakoitujen apteekkimaksujen tarkentumisesta.

2014 III lisätalousarvio	12 700 000
2014 talousarvio	143 500 000
2013 tilinpäätös	152 213 453
2012 tilinpäätös	144 041 810

10. Muut verot

05. Varainsiirtovero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 50 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu vuoden 2014 kertymätietojen pohjalta päivitetystä tuloennusteesta. Tuloarvion korottamisen taustalla on muutama poikkeuksellisen suuri kesä—syyskuussa toteutunut kiinteistökauppa.

2014 III lisätalousarvio	50 000 000
2014 II lisätalousarvio	80 000 000
2014 talousarvio	581 000 000
2013 tilinpäätös	586 394 998
2012 tilinpäätös	579 667 904

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot

Momentilta vähennetään 500 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ministeriön ja Itävallan kehitysviraston (ADA) yhteistointahankkeesta. Hankkeelle ei ole tulossa lisämaksuja kuluvana vuonna. Vastaava vähennys on otettu huomioon momentilla 24.30.66.

2014 III lisätalousarvio	-500 000
2014 talousarvio	17 260 000
2013 tilinpäätös	13 027 321
2012 tilinpäätös	29 944 459

25. Oikeusministeriön hallinnonala

10. Tuomioistuintulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Käräjäoikeudet ratkaisevat arvioitua enemmän summaarisia asioita, minkä lisäksi 1.1.2014 lukien toteutetut maksujen korotukset ovat lisänneet tuloja arvioitua enemmän.

2014 III lisätalousarvio	5 000 000
2014 talousarvio	27 010 000
2013 tilinpäätös	34 623 812
2012 tilinpäätös	33 833 367

20. Ulosottomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys johtuu arvioitua korkeammasta perimistuloksesta.

2014 III lisätalousarvio	4 000 000
2014 talousarvio	69 000 000
2013 tilinpäätös	75 927 362
2012 tilinpäätös	71 683 279

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloarvion muutos aiheutuu pääosin YK:n maksamien UNIFIL-operaation kalusto- ja varustekorvausten lisääntymisestä sekä Foreign Military Sales (FMS) -maksujärjestelyyn liittyvistä palautuksista.

2014 III lisätalousarvio	1 000 000
2014 talousarvio	4 200 000
2013 tilinpäätös	4 313 633
2012 tilinpäätös	3 028 836

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

87. Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta

Momentille arvioidaan kertyvän 17 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot kertyvät valtion vakuusrahaston tuloutuksesta budjettitalouteen.

2014 III lisätalousarvio	17 000 000
--------------------------	------------

92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot

Momentilta vähennetään 12 000 000 euroa.

Selvitysosa: Euroopan unionin neuvoston tekemän omien varojen päätöksen (2007/436/EY) mukaan jäsenvaltiot saavat unionin puolesta keräämiään tullituloja, maatalousmaksuja ja so-kerimaksuja EU:lle tilittäessään vähentää kertyneistä tuloista 25 % jäsenvaltiolle aiheutuvien ke-ruukustannusten kattamiseen. Vähennys aiheutuu tullituloja koskevan kokonaisarvion tarkentu- misesta.

2014 III lisätalousarvio	-12 000 000
2014 talousarvio	52 000 000
2013 tilinpäätös	42 556 912
2012 tilinpäätös	46 598 501

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Liikenneviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 12 360 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että EU:n suoran rakentamistuen tuloutukset budjetoidaan maksuperusteisena.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille budjetoidaan myös tulot, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat liikenteen harjoittajilta käyttöoikeussopimuksella järjestämästään linja-autoliikenteestä.

Selvitysosa: Tuloarvion muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä EU:n suoran rakentamistuen tuloutuksia investointimomentilta maksetuista kustannuksista Kehärata-hankkeen vuoden 2012 tukipäätökseen perustuva suoritus 4 411 700 euroa. Tuloutettua 4 411 700 euroa vastaavasta määrärahasta lisäystä on merkitty 4 411 000 momentille 31.10.77. Lisäksi tuloarvion muutoksessa on myös otettu huomioon lisäyksenä EU:n suoran rakentamistuen tuloutus hankkeen Talvimerenkulku merten moottoriteillä (WINMOS) vuoden 2012 tukipäätöksen ennakkosuoritus 8 749 995 euroa.

Tuloarvion muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä Espoon kaupungin osuus Länsimetron liityntäyhteydet -hankkeesta 800 000 euroa. Tämän hankkeen osalta urakoitsija laskuttaa suoraan Espoon kaupunkia.

2014 III lisätalousarvio	12 360 000
2014 I lisätalousarvio	23 159 000
2014 talousarvio	17 716 000
2013 tilinpäätös	28 945 198
2012 tilinpäätös	64 145 863

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 859 000 euroa.

Selvitysosa: Lentoliikenteen päästökauppadirektiiviin (2008/101/EY) mukaisia tuloja arvioidaan kertyvän 1 859 000 euroa.

Lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokauppa alkanee syyskuussa 2014 Euroopan komission julkaiseman tiedon mukaan. Lentoliikenteen päästökauppatulot perustuvat lakiin lentoliikenteen päästökaupasta (34/2010). Suomen osuus lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokaupan arvioidusta tulokertymästä vuonna 2014 on 1 859 000 euroa (341 180 hiilitonnia, á 5,45 €).

Lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokauppa on aloitettu ja keskeytetty vuonna 2012. Päästöoikeudet kaupataan takautuvasti huutokaupan käynnistyessä. Tästä syystä momentin tuloarvion mitoituksessa on otettu takautuvasti huomioon myös vuosien 2012—2013 tuloarviot.

2014 III lisätalousarvio	1 859 000
2014 I lisätalousarvio	33 000
2014 talousarvio	50 000
2013 tilinpäätös	51 058
2012 tilinpäätös	46 198

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

30. Siirrot valtion talousarvion ulkopuolisista rahastoista

Momentille siirretään valtiontakuurahastosta 100 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloutus perustuu valtiontakuurahaston (444/1998) tämänhetkiseen hyvään maksuvalmiuteen, joka johtuu erityisesti siitä, että viime vuosina valtiontakuurahaston vastuulla olevia suuria yksittäisiä riskejä ei ole toistaiseksi toteutunut. Lisäksi vienti- ja erityistakaustoinnin erillistulos on ollut voitollinen useita vuosia ja siten kasvattanut Finnvera Oyj:n sisäistä vientitakuu- ja erityistakaustoinnin rahastoa, josta katetaan ensisijaisesti vientitakuu- ja erityistakaustappiot.

2014 III lisätalousarvio	100 000 000
--------------------------	-------------

31. Palkkaturvamaksujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkaturvamäärärahan ennakoitua suuremmasta käytöstä.

2014 III lisätalousarvio	4 000 000
2014 talousarvio	36 327 000
2013 tilinpäätös	35 978 338
2012 tilinpäätös	33 624 331

39. Muut sekalaiset tulot

04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 24 554 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahojen peruutusten erittely (euroa)

Momentti 27.10.01	934 000
Momentti 27.10.18	19 000 000
Momentti 28.20.01	620 000
Momentti 30.20.46	4 000 000
Yhteensä	24 554 000

12.39

27

2014 III lisätalousarvio	24 554 000
2014 I lisätalousarvio	77 027 000
2014 talousarvio	50 000 000
2013 tilinpäätös	98 204 236
2012 tilinpäätös	517 234 763

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

05. Korot muista lainoista

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 19 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksessä on otettu huomioon Vientiluoton alustoimitusten lainojen sekä viennin jälleärahoituslainojen korkotulot samoin kuin tarkentunut arvio muille maille myönne-
tyistä lainoista saaduista korkotuloista.

2014 III lisätalousarvio	19 000 000
2014 talousarvio	93 000 000
2013 tilinpäätös	101 754 205
2012 tilinpäätös	61 862 938

03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot

01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 38 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Fingrid Oyj:n tulouttamasta lisäosingosta yhtiöjärjestysmuu-
toksen johdosta.

2014 III lisätalousarvio	38 000 000
2014 I lisätalousarvio	510 000 000
2014 talousarvio	1 475 200 000
2013 tilinpäätös	1 415 684 460
2012 tilinpäätös	1 383 115 096

Osasto 15

LAINAT

01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat

04. Muiden lainojen lyhennykset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 69 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksessä on otettu huomioon lyhennykset Vientiluoton lainoista alustoimittuksille sekä viennin jälleenrahoituksen lyhennykset.

2014 III lisätalousarvio	69 300 000
2014 II lisätalousarvio	127 448 000
2014 talousarvio	323 652 000
2013 tilinpäätös	191 943 706
2012 tilinpäätös	312 807 120

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentilta vähennetään 523 396 000 euroa.

Selvitysosa: Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään vähennystä 523 396 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 6 959 290 000 euroa vuonna 2014. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 6 909 290 000 euroa vuonna 2014.

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	6 959
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	6 909

2014 III lisätalousarvio	-523 396 000
2014 II lisätalousarvio	327 406 000
2014 I lisätalousarvio	-23 806 000
2014 talousarvio	7 129 086 000
2013 tilinpäätös	6 419 515 623
2012 tilinpäätös	4 703 307 934

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 22 TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 986 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon 1 000 000 euron suuruinen tilapäinen vähennys, koska osa vuoden 2014 määrärahatarpeesta voidaan kattaa edelliseltä vuodelta siirtyneillä määrärahoilla. Lisäksi määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 14 000 euroa työnantajapäätöksin toteutettujen valtion virkaehtosopimuksen mukaisisten palkan-tarkistusten johdosta.

2014 III lisätalousarvio	-986 000
2014 talousarvio	8 535 000
2013 tilinpäätös	8 903 000
2012 tilinpäätös	10 136 000

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 14 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Suomen Venäjän edustustoista saatavien viisumien käsittelymaksutulojen alenemisesta.

2014 III lisätalousarvio	14 500 000
2014 I lisätalousarvio	154 000
2014 talousarvio	202 407 000
2013 tilinpäätös	200 551 000
2012 tilinpäätös	204 459 000

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	III lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmius- ajan menot	1 635 000	+157 000	-	1 792 000
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	520 000	-	-	520 000
04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 392 000	-191 000	-	2 201 000
05. Yhteiset menot	5 498 000	+150 000	-	5 648 000
06. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallinta- joukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	998 000	-	-	998 000
08. SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	12 334 000	+1 092 000	-	13 426 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	III lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	4 227 000	-3 231 000	-80 000	916 000
10. Atalanta-operaation menot	711 000	-	-	711 000
11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	887 000	-150 000	-	737 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	25 311 000	+1 979 000	-	27 290 000
15. EUTM/Malin koulutusoperaation menot	1 038 000	-	-	1 038 000
16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	751 000	-370 000	+80 000	416 000
17. Suomalainen osasto Välimerellä	-	+1 573 000	-	1 573 000
18. Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallinta-operaation menot (EUFOR RCA)	-	+1 791 000	-	1 791 000
Yhteensä	56 302 000	+2 800 000	-	59 102 000

Selvitysosa: Käyttösuunnitelmakohtaan 16. lisätään 80 000 euroa tarkentuneista henkilöstökustannuksista johtuen. Tarvittavat määrärahat katetaan käyttösuunnitelmakohtasta 09.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 I lisätalousarvio	2 800 000
2014 talousarvio	56 302 000
2013 tilinpäätös	43 502 995
2012 tilinpäätös	36 699 363

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 455 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	III lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	305 392 000	+41 946 000	+12 955 000	360 293 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	255 760 000	+4 800 000	-3 400 000	257 160 000
3. Euroopan kehitysrahasto	48 659 000	-1 400 000	-	47 259 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	56 450 000	+4 000 000	+900 000	61 350 000
5. Humanitaarinen apu	82 707 000	-	+8 000 000	90 707 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	8 176 000	-400 000	-	7 776 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	III lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 600 000	-	-	2 600 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	114 000 000	-	+2 000 000	116 000 000
9. Korkotuki-instrumentti	18 100 000	-	-	18 100 000
Yhteensä	891 844 000	+48 946 000	+20 455 000	961 245 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Norjan ulkoministeriön yhteistoimintahankkeen menoja 460 000 euroa, ministeriön ja Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja 11 500 000 euroa ja ministeriön ja Itävallan kehitysyhteistyöviraston (ADA) yhteistoimintahankkeen menoja 1 000 000 euroa.

Lisäksi momentin myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautumaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautumiseen (euroa)

	Alkuperäinen jakautuma	III lisätalous- arvio	Muutettu jakautuma
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	401 765 000	-	401 765 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	121 787 000	-	121 787 000
3. Euroopan kehitysrahasto	-	-	-
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	32 720 000	+10 000 000	42 720 000
5. Humanitaarinen apu	2 800 000	-	2 800 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	860 000	-	860 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-	-	-
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	136 950 000	-10 000 000	126 950 000
9. Korkotuki-instrumentti	20 000 000	-	20 000 000
Yhteensä	716 882 000	-	716 882 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 20 955 000 euroa aiheutuu päästöoikeuksien huutokaupasta ajalla 22.3.—28.8.2014 kertyneistä tuloista. Vuoden 2013 kehyspäätöksen mukaisesti päästöoikeuksien huutokaupasta saatuja tuloja ohjataan ilmastorahoitukseen ja kehitysyhteistyöhön. Kertyneistä päästöhuutokauppatuloista kohdennetaan tässä lisätalousarvioesityksessä 12 955 000 euroa käyttösuunnitelmakohtaan 1. ja 8 000 000 euroa käyttösuunnitelmakohtaan 5., josta voidaan tarvittaessa kohdentaa lisävaroja Ebolan torjuntaan.

Määräraharavetta vähentää ministeriön ja Itävallan kehitysviraston (ADA) yhteistoimintahankkeelta käyttösuunnitelmakohtalta 2. vähennettävä 500 000 euroa. Hankkeelle ei ole tulossa lisämaksuja kuluvana vuonna. Vastaava vähennys on otettu huomioon momentilla 12.24.99.

Käyttösuunnitelmakohtaan 4. lisätään 900 000 euroa tukeen kansainvälisille ihmisoikeusjärjestöille (INGO-tuki) ja käyttösuunnitelmakohtaan 8. 2 000 000 euroa vammaishankkeiden rahoitukseen. Lisäykset katetaan käyttösuunnitelmakohtasta 2.

Vuoden 2014 myöntö- ja sopimusvaltuuksia vähennetään käyttösuunnitelmakohtasta 8. yhteensä 10 000 000 euroa, joka siirretään käyttösuunnitelmakohtaan 4. kehitysinnovaatio-ohjelmille. Muutos ei lisää myöntö- ja sopimusvaltuuksien kokonaismäärää.

2014 III lisätalousarvio	20 455 000
2014 I lisätalousarvio	48 946 000
2014 talousarvio	891 844 000
2013 tilinpäätös	940 392 000
2012 tilinpäätös	893 520 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 35 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu äitiyttä koskevan sääntelyn valmistelutyöstä.

2014 III lisätalousarvio	35 000
2014 I lisätalousarvio	34 000
2014 talousarvio	27 592 000
2013 tilinpäätös	26 842 000
2012 tilinpäätös	26 582 000

03. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 252 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 82 000 euroa aiheutuu lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustaotteiden arvioitua pienemmästä määrästä ja tästä johtuvasta tuloarvion pienenemisestä ja 170 000 euroa rikostuomiosovelluksen virheistä johtuvista korjaustarpeista.

2014 III lisätalousarvio	252 000
2014 talousarvio	6 809 000
2013 tilinpäätös	6 751 000
2012 tilinpäätös	7 160 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös oikeusgeeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain (378/2005) 19 §:n ja 20 §:n mukaisten korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu viranomaistoiminnan oikeudenkäyntikulujen kasvusta.

2014 III lisätalousarvio	1 000 000
2014 I lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	10 865 000
2013 tilinpäätös	10 293 782
2012 tilinpäätös	9 085 966

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 900 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu käräjäoikeuksien käsittelyaikojen lyhentämistarpeesta. Summaarisia asioita arvioidaan saapuvan 40 000 asiaa talousarvioesityksessä arvioitua enemmän.

2014 III lisätalousarvio	900 000
2014 I lisätalousarvio	-34 000
2014 talousarvio	259 182 000
2013 tilinpäätös	254 587 000
2012 tilinpäätös	245 587 000

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 530 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 1 580 000 euroa konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkioihin sekä julkisselvityksestä aiheutuvien muiden konkurssimenettelyn menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu asiamäärien kasvusta ja eräiden suurten oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

2014 III lisätalousarvio	12 530 000
2014 I lisätalousarvio	70 000
2014 talousarvio	45 150 000
2013 tilinpäätös	57 817 023
2012 tilinpäätös	47 028 656

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Poliisitoimi

21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että aiemmin kenttäjohtamisjärjestelmän (KEJO) hankintaan myönnetyn 15 000 000 euron valtuuden lisäksi saa tehdä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu menoja enintään 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys 5 000 000 euroa on tarkoitus käyttää turvallisuusviranomaisien yhteisen kenttäjohtajajärjestelmähankkeen investointiosuuden menojen maksamiseen. Investointiosuus pitää sisällään tietojärjestelmähankinnan, tietojärjestelmän teknisen rakentamisen ja käyttöönoton edellyttämiä palveluostoja sekä hankkeen muita läpiviennin edellyttämiä kuluja. Lisävaltuudesta 1 500 000 euroa on tarkoitus rahoittaa EU:n rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäasioiden uusien sisäisen turvallisuuden rahaston sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston määrärahoilla momentilta 26.01.24.

Lisävaltuudesta arvioidaan aiheutuvan menoja 1 000 000 euroa vuonna 2016 ja 4 000 000 euroa vuonna 2017.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 I lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	7 000 000
2013 tilinpäätös	1 000 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 144 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Hätäkeskuslaitoksen Mikkelissä, Hämeenlinnassa ja Lohjalla sijaitsevien hätäkeskusuudistuksen seurauksena vapautuneiden toimitilojen vuokrasopimusten ennaikaisesta päättämisestä aiheutuviin kertakustannuksiin.

2014 III lisätalousarvio	4 144 000
2014 I lisätalousarvio	687 000
2014 talousarvio	65 326 000
2013 tilinpäätös	68 857 000
2012 tilinpäätös	59 483 000

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.20 Maahanmuuttovirastolle Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) jatkokehittämiseen.

Järjestelmän jatkokehittämistä rahoitetaan momentin 28.70.20 määrärahalla vuosina 2014—2016 yhteensä 2,4 milj. eurolla, josta vuoden 2014 osuus on 0,2 milj. euroa, vuoden 2015 osuus 1,2 milj. euroa ja vuoden 2016 osuus 1,0 milj. euroa.

2014 III lisätalousarvio	200 000
2014 talousarvio	26 609 000
2013 tilinpäätös	26 707 000
2012 tilinpäätös	32 650 487

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 511 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tilapäisen oleskeluluvan saaneiden määrän lisääntymisestä vastaanottokeskuksissa.

2014 III lisätalousarvio	8 511 000
2014 talousarvio	30 657 000
2013 tilinpäätös	35 601 000
2012 tilinpäätös	36 180 269

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 540 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 10 260 000 euroa materiaalikunnossapidon kumppanuuden laajentamiseen liittyvistä eläkevakuutusmaksuista puolustusvoimille aiheutuviin menoihin.

Vuoden 2013 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 934 000 euroa.

Valtuudet

Helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen (HESKY) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 3 550 000 eurolla siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2011—2013 enintään 4 190 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä yhteensä 11 194 000 euroa, josta 10 260 000 euroa on materiaalin kunnossapidon kumppanuuden laajentamiseen Millog Oy:lle liittyvistä eläkevakuutusmaksuista puolustusvoimille aiheutuvia menoja ja 934 000 euroa toimintamäärärahan uudelleenbudjetoinnista aiheutuvaa lisäystä. Uudelleenbudjetointia vastaava euromäärä vuoden 2013 siirtomäärärahasta peruutetaan, koska kyseinen euromäärä peruuntuu edellisenä vuonna käytetyiksi merkityistä valtuuksista. Määrärahan muutoksessa on otettu lisäksi huomioon vähennyksenä 5 654 000 euroa siirtona momentille 27.10.18, mikä johtuu siitä, että ilmaoperaatiokeskuksen hankinta on todettu kaupallisen valmistelun yhteydessä puolustusmateriaaliksi.

HESKY-tilausvaltuuden enimmäismäärää on tarpeen muuttaa, koska tilausvaltuuden perustelujen mukaisia hankintoja ole voitu tehdä. Tilausvaltuuden enimmäismäärästä vähennettävä vuoden 2014 maksuosuus 3 550 000 euroa on tarkoitus käyttää muihin puolustusvoimien toimintamenoihin.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Päätösosaan tehtyjen muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavanlaiseksi:

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
NH-90 koulutuspalvelut -tilausvaltuus	2 200					2 200
Sodankylän vaateuskorjaamon palvelu- hankinta -tilausvaltuus	1 392					1 392
Maavoimien materiaalin kunnossapito- palvelut -tilausvaltuus	58 092	55 078	53 994	4 493		171 657
ITO 2005 ja 2005M huolto -tilausvaltuus	3 000					3 000
Peruslentokoulutus VN-kalustolla -tilaus- valtuus	4 581	4 581	4 581	3 502	2 424	19 669
Ilmatorjuntajärjestelmä 90 MOD Crotale NG:n huolto- ja ylläpitosopimus (ITO90MOD huolto) -tilausvaltuus	3 000					3 000
Vuoden 2011 toimintamenojen tilausvaltuus	4 300					4 300
Vuoden 2012 toimintamenojen tilausvaltuus	13 120	7 000				20 120
Ilmatorjuntajärjestelmien huolto- ja ylläpito -tilausvaltuus	5 600					5 600
Vuoden 2013 toimintamenojen tilausvaltuus	49 696	18 034	14 373			82 103
Puolustusvoimien logistiikka 2013 (PVLOG 2013) -tilausvaltuus	21 550	26 780	30 520	9 750		88 600
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	166 531	111 473	103 468	17 745	2 424	401 641
Uudet tilausvaltuudet						
Vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaltuus	3 500	66 400	22 400			92 300
KASI-järjestelmän ylläpito -tilausvaltuus	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000	21 000
Uudet tilausvaltuudet yhteensä	6 500	69 400	25 400	3 000	9 000	113 300
Valtuudet yhteensä	173 031	180 873	128 868	20 745	11 424	514 941
2014 III lisätalousarvio						5 540 000
2014 I lisätalousarvio						293 000
2014 talousarvio						1 857 426 000
2013 tilinpäätös						1 784 193 000
2012 tilinpäätös						1 740 494 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 35 046 000 euroa.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 25 058 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 40 700 000 euroa johtuen PVKEH 2012 -tilausvaltuuden maksatusten siirrosta vuodelta 2014 vuodelle 2016 ja lisäyksenä 5 654 000 euroa siirtona momentilta 27.10.01.

PVKEH 2012 -tilausvaltuuden menoja myöhentämällä saadaan määrärahat vastaamaan paremmin pitkän kantaman ilmasta-maahan ohjusten viivästynyttä maksuaikataulua.

Momentilta 27.10.01 siirretään 5 654 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin käytettäväksi Ilmaoperaatiokeskus-hankintaan. Puolustusvoimien kaupallisen valmistelun yhteydessä on selvinnyt, että hankittavaksi suunniteltu materiaali on momentin 27.10.18 perustelujen mukaista puolustusmateriaalia.

Tehtyjen muutosten jälkeen määrärahasta arvioidaan käytettävän 396 930 000 euroa tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 5 573 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksij- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen ja 25 058 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

PVKEH 2012 -tilausvaltuuteen tehdyn menoajoitusmuutoksen johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavanlaiseksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Valmiusyhtymien varustaminen (VYV 1) -tilausvaltuus	9 302	9 214	9 800	9 800	19 100	57 216
Helikopterien huolto- ja tukeutumisjärjestelmien kehittäminen (HTH) -tilausvaltuus	1 560	580				2 140
Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2) -tilausvaltuus	2 190					2 190
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2007) -tilausvaltuus	14 496	15 128	24 107			53 731
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2008) -tilausvaltuus	8 827					8 827
Pääkaupunkiseudun ilmapuolustuksen suorituskyvyn tehostaminen (PKILPU 2008) -tilausvaltuus	1 200					1 200
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2009) -tilausvaltuus	121 952	48 710	22 042	15 000		207 704
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2010) -tilausvaltuus	15 050	4 280				19 330
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2011) -tilausvaltuus	2 860					2 860
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2012) -tilausvaltuus	35 900	45 000	79 380	10 000		170 280
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2013) -tilausvaltuus	122 753	129 421	132 250	29 900		414 324

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hanke- valmistelu 2013 (TTK-PROTO 2013) -tilaus- valtuus	10 540	9 980	8 160			28 680
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	346 630	262 313	275 739	64 700	19 100	968 482
Uudet tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2014) -tilausvaltuus	50 300	100 700	97 600	71 300	133 000	452 900
Uudet tilausvaltuudet yhteensä	50 300	100 700	97 600	71 300	133 000	452 900
Valtuudet yhteensä	396 930	363 013	373 339	136 000	152 100	1 421 382
2014 III lisätalousarvio						-35 046 000
2014 I lisätalousarvio						-7 750 000
2014 talousarvio						470 357 000
2013 tilinpäätös						656 871 000
2012 tilinpäätös						641 996 025

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tullitoimi

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 820 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu osinkoverotuksen vuoden 2015 muutosten edellyttämien tietojärjestelmämuutosten menoista.

2014 III lisätalousarvio	820 000
2014 II lisätalousarvio	2 500 000
2014 I lisätalousarvio	27 900 000
2014 talousarvio	431 903 000
2013 tilinpäätös	431 378 000
2012 tilinpäätös	410 620 000

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 620 000 euroa.

Vuoden 2013 neljännessä lisätalousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 620 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä peruutettavien määrärahojen 290 000 euroa luottojen hallinnoinnin digitalisointihanke, 200 000 euroa vahingonkorvaustoiminnan digitalisointihanke ja 130 000 euroa valuuttakaupan keskittämishanke uudelleenbudjetointi, mikä aiheutuu hankkeiden toteutumisen myöhentymisestä.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2014 III lisätalousarvio	620 000
2014 talousarvio	30 617 000
2013 tilinpäätös	31 856 000
2012 tilinpäätös	26 155 000

02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Valtiokonttorin virastojen ja laitosten puolesta keskitetysti hoitamien valuuttatilien ja näiltä tehtävien lyhytaikaisten valuuttatalletusten käytöstä aiheutuvien kurssierojen maksamiseen.

Selvitysosa: Valtiokonttori on tänä vuonna ottanut keskitettyjen valuuttatilien käytön hoitettavaksi virastojen ja laitosten valuuttamääräisiä maksuja varten. Sen sijaan, että valuutta pidetään pankkitilillä, valuuttamääräisiä varoja voidaan myös sijoittaa korollisina pankkitalletuksina. Pankkitalletusten käyttö voi aiheuttaa sekä negatiivisia että positiivisia kurssieroja samalla tavalla kuin pankkitilien käyttö. Valuuttatalletusten kurssivoitot voidaan kirjata talousarviotilille 12.28.99 niin kuin tehdään pankkitilien osalta. Momentin päätösosaa täydennetään siten, että se mahdollistaa myös valuuttatalletusten käytöstä aiheutuvien kurssitappioiden kattamisen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	1 000
2013 tilinpäätös	—

88. Senaatti-kiinteistöt

2. Investoinnit

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Senaatti-kiinteistöjen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2014 enintään 300 milj. euroa.

3. Lainanotto

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan ottamaan vuoden 2014 aikana toimintansa rahoittamiseksi valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa nettomääräisesti enintään 80 milj. euroa.

4. Valtuudet

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan

— HGR Property Partners Oy:lle tai edellä mainitulle osakeyhtiölle perustettavan yhtiön tai perustettavien yhtiöiden lukuun Helsingin kaupungissa sijaitsevan kiinteistön 91-4-61-4 rakennuksineen noin 26 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin

— JM Suomi Oy:lle tai edellä mainitulle osakeyhtiölle perustettavan yhtiön tai perustettavien yhtiöiden lukuun Espoon kaupungissa sijaitseva noin 5,6 hehtaarin määräala kiinteistöstä 49-51-95-2 rakennuksineen ja noin 0,2 hehtaarin määräala kiinteistöstä 49-439-1-209 rakennuksineen noin 18,25 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin ja

— Tampereen seudun opiskelija-asuntosäätiölle tai edellä mainitulle säätiölle perustettavan yhtiön tai perustettavien yhtiöiden lukuun Tampereen kaupungissa sijaitsevat kiinteistöt 837-129-841-3, 837-129-876-3 ja 837-129-841-4 rakennuksineen noin 12,11 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin.

Selvitysosa: Senaatti-kiinteistöjen investointien enimmäismäärää nostetaan 30 milj. eurola aiemmasta 270 milj. eurosta. Lisäys aiheutuu ennakoitua suuremmasta investointitarpeesta vuodelle 2014. Aiempina vuosina toteutumatta jääneitä investointeja on käynnistynyt vuoden

2014 aikana ennakoitua enemmän. Samanaikaisesti vuodelle 2014 budjetoidut investoinnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

Senaatti-kiinteistöjen nettolainanoton enimmäismäärää nostetaan 30 milj. eurolla aiemmasta 50 milj. eurosta. Samanaikaisesti bruttolainanotto nousee 340 milj. eurosta 370 milj. euroon. Brutto- ja nettolainanoton lisäys aiheutuu lisääntyneiden investointien rahoitustarpeesta.

HGR Property Partners Oy:lle tai edellä mainitulle osakeyhtiölle perustettavan yhtiön tai perustettavien yhtiöiden lukuun luovutettava kiinteistö sijaitsee Helsingin kaupungissa Kampin kaupunginosassa osoitteessa Uudenmaankatu 1—5. Myytävän kiinteistön pinta-ala on yhteensä noin 2 448 m² ja rakennuksen noin 10 280 brm². Avoimessa tarjousmenettelyssä ja sen perusteella käydyissä neuvotteluissa kiinteistövarallisuudesta saatu kokonaisuutena paras tarjous on ollut yhteensä 26 000 000 euroa, mikä vastaa kohteen käypää arvoa. Valtiolla ei ole enää kiinteistölle tai rakennukselle sellaista käyttöä, jonka perusteella omaisuutta olisi enää järkevää pitää valtion omistuksessa.

JM Suomi Oy:lle tai edellä mainitulle osakeyhtiölle perustettavan yhtiön tai perustettavien yhtiöiden lukuun luovutettavat määräalat sijaitsevat Espoon kaupungissa Mäkkylän kaupunginosassa osoitteessa Puustellinmäki 4—6. Myytävien määräalojen pinta-ala on yhteensä noin 57 680 m² ja rakennusten noin 16 451 brm². Avoimessa tarjousmenettelyssä ja sen perusteella käydyissä neuvotteluissa kiinteistövarallisuudesta saatu kokonaisuutena paras tarjous on ollut yhteensä 18 250 000 euroa, mikä vastaa kohteen käypää arvoa. Valtiolla ei ole enää määräaloille tai rakennuksille sellaista käyttöä, jonka perusteella omaisuutta olisi enää järkevää pitää valtion omistuksessa.

Tampereen seudun opiskelija-asuntosäätiölle tai edellä mainitulle säätiölle perustettavan yhtiön tai perustettavien yhtiöiden lukuun luovutettavat kiinteistöt sijaitsevat Tampereen kaupungissa Kalevan kaupunginosassa osoitteessa Uimalankatu 1. Myytävien kiinteistöjen pinta-ala on yhteensä noin 21 460 m² ja rakennuksen noin 18 783 brm². Avoimessa tarjousmenettelyssä ja sen perusteella käydyissä neuvotteluissa kiinteistövarallisuudesta saatu kokonaisuutena paras tarjous on ollut yhteensä 12 110 001 euroa, mikä vastaa kohteen käypää arvoa. Valtiolla ei ole enää kiinteistöille tai rakennukselle sellaista käyttöä, jonka perusteella omaisuutta olisi enää järkevää pitää valtion omistuksessa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	—
2013 tilinpäätös	—
2012 tilinpäätös	—

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kertaluonteisesta siirrosta momentilta 28.40.02 varmennepalveluiden uuden toimintamallin käyttöönottohankkeen menoihin.

2014 III lisätalousarvio	500 000
2014 I lisätalousarvio	200 000
2014 talousarvio	9 816 000
2013 tilinpäätös	9 819 000
2012 tilinpäätös	7 477 000

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

02. Maistraattien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 500 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu kertaluonteisesta siirrosta momentille 28.30.03.

2014 III lisätalousarvio	-500 000
2014 I lisätalousarvio	236 000
2014 talousarvio	32 181 000
2013 tilinpäätös	32 749 000
2012 tilinpäätös	33 636 000

70. Valtionhallinnon kehittäminen

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 200 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 26.40.01 Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) jatkokehittämiseen.

2014 III lisätalousarvio	-200 000
2014 I lisätalousarvio	-1 995 000
2014 talousarvio	20 005 000
2013 tilinpäätös	40 705 000
2012 tilinpäätös	69 420 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 203 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 703 000 euroa aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2014 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta ja 500 000 euroa Ahvenanmaan valtuuskunnan vahvistamasta vuoden 2013 lopullisesta tasoituksesta.

2014 III lisätalousarvio	3 203 000
2014 II lisätalousarvio	-1 046 000
2014 I lisätalousarvio	2 448 000
2014 talousarvio	211 206 000
2013 tilinpäätös	209 391 832
2012 tilinpäätös	204 345 615

40. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että Ahvenanmaan maakunnalle palautettava vuodelta 2013 maksettu arpajaisveron määrä on ennakoitua pienempi.

2014 III lisätalousarvio	-1 500 000
2014 talousarvio	13 000 000
2013 tilinpäätös	10 311 180
2012 tilinpäätös	8 650 751

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 058 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 292 000 euroa liittyen valtionosuuslain (1704/2009) 32 §:n mukaiseen perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettavaan rahoitukseen ja lisäyksenä 8 350 000 euroa virheellisesti maksettujen valtionosuuksien korjauksina Reisjärven ja Parikkalan kunnille.

2014 III lisätalousarvio	8 058 000
2014 I lisätalousarvio	8 816 000
2014 talousarvio	8 612 665 000
2013 tilinpäätös	8 676 001 810
2012 tilinpäätös	8 470 927 096

34. Paikallisten kuntakokeilujen rahoitus (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää kuntien lakisäätteisten tehtävien perusteella säädettyjen velvoitteiden vähentämisen toimintaohjelman tueksi käynnistettävien paikallisten kuntakokeilujen valmisteluun, ohjaukseen, seurantaan ja arviointiin.

Selvitysosa: Perustelujen muutoksen johdosta valtionavustus voidaan myöntää yleisavustuksena.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	520 000

92. EU ja kansainväliset järjestöt

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu EU:n sekalaisten tulojen lisääntymisestä sekä vuotta 2014 ja aikaisempia vuosia koskevien BKTL- ja ALV-maksupohjien tarkistuksesta.

2014 III lisätalousarvio	-30 000 000
2014 talousarvio	2 015 000 000
2013 tilinpäätös	2 027 689 677
2012 tilinpäätös	1 789 958 053

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Yleissivistävä koulutus

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 400 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 29.10.02 sähköisen ylioppilastutkinnon kehittämiseen.

2014 III lisätalousarvio	-400 000
2014 talousarvio	50 924 000
2013 tilinpäätös	49 443 000
2012 tilinpäätös	48 959 000

02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 29.10.01 ja tarkoitus käyttää sähköisen ylioppilastutkinnon kehittämiseen.

Tieto- ja viestintätekniikka otetaan asteittain käyttöön ylioppilastutkinnon suorittamisessa. Ensimmäiset kokeet suoritetaan tutkinnossa sähköisesti keväällä 2016 ja koko tutkinto keväällä 2019. Uudistuksen kokonaiskustannukset vuosina 2014—2018 ovat noin 15 000 000 euroa.

2014 III lisätalousarvio	400 000
2014 talousarvio	1 949 000
2013 tilinpäätös	1 905 000
2012 tilinpäätös	1 305 000

30. Aikuiskoulutus

21. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 29.30.32 ja tarkoitus käyttää korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen kehittämiseen.

2014 III lisätalousarvio	3 000 000
2014 I lisätalousarvio	1 000 000
2014 talousarvio	3 010 000
2013 tilinpäätös	4 010 000
2012 tilinpäätös	3 010 000

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 3 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja enintään 13 350 000 euroa valtionavustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 29.30.21 korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen kehittämiseen.

2014 III lisätalousarvio	-3 000 000
2014 I lisätalousarvio	-1 000 000
2014 talousarvio	124 843 000
2013 tilinpäätös	117 855 890
2012 tilinpäätös	131 003 006

80. Taide ja kulttuuri

01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 90 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtionavustusjärjestelmän aiheuttaman lisätyövoiman määräaikaisesta palkkaamisesta.

2014 III lisätalousarvio	90 000
2014 talousarvio	4 511 000
2013 tilinpäätös	4 908 000
2012 tilinpäätös	4 893 000

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valokuvien pelastusdigitoinnista.

2014 III lisätalousarvio	250 000
2014 I lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	19 543 000
2013 tilinpäätös	24 513 000
2012 tilinpäätös	21 459 000

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 60 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu kuvaohjelmien luokittelu- ja valvontajärjestelmän uusimisen ennakoimattomista lisäkustannuksista.

2014 III lisätalousarvio	60 000
2014 talousarvio	7 451 000
2013 tilinpäätös	7 650 000
2012 tilinpäätös	7 664 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 210 000 euroa.

Selvitysosa: Kertaluonteinen lisäys aiheutuu hallinnonalalla toteutuneisiin irtisanomisiin liittyvästä työttömyysturvan omavastuumaksusta.

2014 III lisätalousarvio	210 000
2014 I lisätalousarvio	-963 000
2014 talousarvio	30 596 000
2013 tilinpäätös	30 951 000
2012 tilinpäätös	28 899 000

10. Maaseudun kehittäminen

61. EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ohjelmakauteen 2007—2013 liittyvistä maksamispäätöksistä aiheutuvista menoista.

Määrärahan lisäys (milj. euroa)

Ohjelma	Talousarvio	III lisätalous- arvioesitys	Yhteensä
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma (ohjelmakausi 2007—2013) yhteensä ¹⁾	86,200	7,000	93,200
— josta laajakaistahankkeet	10,000	-	10,000
— josta tekninen apu	4,300	-	4,300
Kaikki yhteensä	86,200	7,000	93,200

¹⁾ Sisältää osan toimintalinjasta 1, toimintalinjan 3, osan toimintalinjasta 4 ja teknisen avun.

2014 III lisätalousarvio	7 000 000
2014 talousarvio	86 200 000
2013 tilinpäätös	69 216 978
2012 tilinpäätös	63 947 731

62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys tarvitaan ohjelmakauteen 2007—2013 liittyvistä maksamispäätöksistä aiheutuvista menoista.

Määrärahan lisäys (milj. euroa)

Ohjelma	Talousarvio	III lisätalousarvioesitys	Yhteensä
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma (ohjelmakausi 2007—2013) yhteensä ¹⁾	80,900	7,000	87,900
— josta tekninen apu	5,300	-	5,300
Kaikki yhteensä	80,900	7,000	87,900

¹⁾ Sisältää osan toimintalinjasta 1, toimintalinjan 3, osan toimintalinjasta 4 ja teknisen avun.

2014 III lisätalousarvio	7 000 000
2014 talousarvio	80 900 000
2013 tilinpäätös	66 514 711
2012 tilinpäätös	65 504 826

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 14 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentille on osoitettu vuoden 2014 talousarviossa 17 800 000 euroa, josta on tarkoitus käyttää 8 800 000 euroa EU:n rahoitusosuuden ja 9 000 000 euroa valtion rahoitusosuuden maksamiseen. Määrärahaa voidaan vähentää 7 000 000 eurolla EU:n rahoitusosuuden osalta ja 7 000 000 eurolla valtion rahoitusosuuden osalta, koska ohjelmakauden 2014—2020 toimeenpano ei ala vuoden 2014 aikana talousarviota laadittaessa arvioidulla tavalla. Nyt vähennettävät määrärahat budjetoidaan myöhemmin ohjelmakauden 2014—2020 aikana komissiossa hyväksyttävänä olevan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja sen toimeenpanon mukaisesti.

Määrärahan vähennys (milj. euroa)

Ohjelma	Talousarvio	III lisätalous- arvioesitys	Yhteensä
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma (ohjelmakausi 2014—2020) yhteensä	17,700	-14,000	3,700
— josta LEADER	1,500	-1,400	0,100
— josta tekninen apu	3,200	-	3,200
Ohjelmien korjaukset	0,100	-	0,100
Kaikki yhteensä	17,800	-14,000	3,800

2014 III lisätalousarvio	-14 000 000
2014 talousarvio	17 800 000

20. Maatalous*46. EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Vuoden 2012 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2012 talousarviossa ruokaketjun kehittämiseen osoitetusta määrärahasta peruuntuu vuonna 2014 yhteensä 4 000 000 euroa, josta EU-osuutta on 825 000 euroa ja kansallista osuutta 3 175 000 euroa. Määrärahaa ei ole pystytty käyttämään täysimääräisesti, koska maa- ja metsätalouseläiden ja maaseutualueiden valtiontukien uudistus vuosille 2014—2020 on viivästynyt. Määräraha tarvitaan momenttien 30.20.46 ja 30.20.47 yhdistämisestä syntyneen uuden kansallisen hankeavustusjärjestelmän turvaamiseksi. Peruuntuvaa kansallisen osuuden määrärahaa vastaavasti lisätään ruokaketjun kehittämiseen 3 175 000 euroa momentille 30.20.47. Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	6 605 000
2013 tilinpäätös	4 861 000
2012 tilinpäätös	5 861 000

47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 175 000 euroa.

Selvitysosa: Viitaten momentin 30.20.46 selvitysosaan lisämääräraha käytetään ruokaketjun kehittämiseen.

2014 III lisätalousarvio	3 175 000
2014 talousarvio	5 349 000
2013 tilinpäätös	3 293 000
2012 tilinpäätös	3 293 000

49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 16 400 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2014 heinäkuun loppuun mennessä korkotukea on maksettu noin 5 981 000 euroa. Vuonna 2014 määrärahaa arvioidaan tarvittavan enintään 15 000 000 euroa, minkä johdosta momentilta vähennetään 16 400 000 euroa. Vähennys johtuu pääosin alhaisesta korkotasosta ja osin myös ennakoitua vähäisemmästä investointimäärästä.

2014 III lisätalousarvio	-16 400 000
2014 talousarvio	31 400 000
2013 tilinpäätös	11 251 114
2012 tilinpäätös	18 563 669

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu*20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu eläinlääkintähuoltolain (765/2009) mukaisten eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan menojen kasvusta kunnissa.

2014 III lisätalousarvio	500 000
2014 talousarvio	4 730 000
2013 tilinpäätös	4 671 190
2012 tilinpäätös	4 492 450

41. Eräät korvaukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 5 030 000 euroa tiloilla kuolleiden tuotantoeläinten hävittämisestä aiheutuneiden valtionapujen maksamiseen (VNA 96/2010).

Selvitysosa: Tiloilla kuolleiden tuotantoeläinten hävittämisestä aiheutuviin välttämättömiin menoihin arvioidaan tarvittavan 5 030 000 euroa eli 150 000 euroa enemmän kuin talousarvioissa on osoitettu.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	6 448 000
2013 tilinpäätös	6 448 000
2012 tilinpäätös	6 204 775

40. Kala-, riista- ja porotalous

01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi määrärahan siirtoon ulkomaille vähäisten rahoitusennakoiden maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille edellyttäen, että vastaava meno on päätetty lopullisesti maksaa momentin 24.30.66 määrarahasta.

Selvitysosa: Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksella on käynnissä ulkoasiainministeriön rahoittamia hankkeita, jotka rahoitetaan kehitysyhteistyö instrumentilla (IKI-instrumentti) ja joissa toiminta vaatii kohtuullisten ennakoiden maksua ulkomaille.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 I lisätalousarvio	-1 000 000
2014 talousarvio	17 104 000
2013 tilinpäätös	17 437 000
2012 tilinpäätös	17 478 000

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 580 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu suurpetojen vuonna 2013 aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta täysimääräisenä.

Vuonna 2013 suurpedot aiheuttivat vahinkoja yhteensä 8 580 000 eurolla. Vahinkojen korvaamiseen on käytettävissä määrärahaa yhteensä 7 000 000 euroa, josta 3 800 000 euroa on vuoden 2013 talousarviossa osoitettua määrärahaa ja 3 200 000 euroa vuoden 2014 ensimmäisessä lisätalousarviossa osoitettua määrärahaa. Vahinkojen korvaaminen täysimääräisenä edellyttää lisäystä 1 580 000 euroa.

2014 III lisätalousarvio	1 580 000
2014 I lisätalousarvio	3 200 000
2014 talousarvio	4 300 000
2013 tilinpäätös	7 520 000
2012 tilinpäätös	5 501 000

63. Metsähallitus

1. Peruspääoman muutokset

Luvun perusteluja muutetaan siten, että peruspääomaa voidaan alentaa 10,8 milj. eurolla.

Selvitysosa: Vuoden 2014 talousarvion mukaan peruspääomaa voidaan korottaa 0,7 milj. eurolla. Kun Metsähallituksen peruspääoma alennetaan 11,5 milj. eurolla 5.6.2014 tehdyn valtio-

neuvoston periaatepäätöksen Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSU) jatkamisesta vuosille 2014—2025 sekä Teijon kansallispuiston perustamisesta perusteella, peruspääoma alenee 10,8 milj. eurolla. METSU-ohjelman periaatepäätöksessä päätettiin Metsähallituksen maiden 13 000 hehtaarin lisäsuojelusta. Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen Teijon kansallispuistosta (HE 81/2014).

Tasesiirron kohteena ovat yhteensä 13 334,6 hehtaarin suuruiset alueet. Siirron jälkeen Metsähallituksen peruspääoman määräksi vuoden 2014 lopussa arvioidaan 2 525,7 milj. euroa.

Esityksellä ei ole vaikutusta Metsähallituksen suunniteltuun tuloutukseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 14 111 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Liikennevirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia

1) hankkeeseen Kehärata liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 509,0 milj. euroa. Lisäksi Liikennevirasto oikeutetaan tekemään uusia sopimuksia aiemmin myönnetyn 2,5 milj. euron peruuntuneen valtuuden osalta.

2) hankkeeseen E18 Koskenkylä—Kotka liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 37,0 milj. euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 10 500 000 euroa Kehärata-hankkeen valtuuden tarkistuksesta aiheutuviin lisämäärärahatarpeisiin ja 4 411 000 euroa momentille 12.31.10 tuloutetun EU:n myöntämän TEN-tukea vastaavan määrärahan osoittamisesta uusien kehittämishankkeiden suunnitteluun sekä vähennyksenä Espoon kaupungin osuus Länsimetron liityntäyhteydet -hankkeesta 800 000 euroa. Tämän hankkeen osalta urakoitsija lasuttaa suoraan Espoon kaupunkia.

Käynnissä olevien hankkeiden osalta esitetään seuraavaa:

Kehärata

Kehärata-hankkeelle ehdotetaan valtuuden tarkistamista 20,0 milj. eurolla 489,0 milj. eurosta 509,0 milj. euroon. Uuden valtuuden lisätarve aiheutuu pääosin lentoaseman ja Aviapoliksen asemien sekä Ruskeasannan asemavarauksen määrämuutoksista. Lisäksi lentoaseman aseman rakentaminen on osoittautunut haasteellisemmaksi mm. glykoliesiintymien vuoksi. Aikataulun venyminen ja tekniset ongelmat aiheuttavat myös lisäkustannuksia. Valtuuden tarkistamisesta aiheutuva lisämäärärahatarve on 10,5 milj. euroa vuonna 2014 ja 9,5 milj. euroa vuonna 2015.

Lisäksi hankkeessa uusitaan aiemmin myönnettyä valtuutta 2,5 milj. euroa sen johdosta, että hankkeessa aiemmin tehdyistä sopimuksista ei tule aiheutumaan valtuuden käyttöä vastaavia menoja. Ilman peruuntuneen valtuuden uusimista ei voida tehdä uusia sopimuksia hankkeen eräissä kohteissa, joiden lopullinen menotarve on kasvanut alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna.

E18 Koskenkylä—Kotka

E18 Koskenkylä—Kotka erillishanke hyväksyttiin vuoden 2012 talousarviossa. Myönnetty sopimusvaltuus on 33 milj. euroa (MAKU-indeksi 130, 2005=100), josta Kotkan kaupunki rahoittaa 16,4 milj. euroa. Valtuuden tarkistus 33 milj. eurosta 37 milj. euroon aiheutuu siitä, että kustannusten nousu on ollut ennakoitua korkeampaa. Pääurakkaan saatiin vain kaksi hyväksyttyä tarjoustusta. Urakoitsijan kanssa tehdyssä sopimuksessa ehdollisina kohteina on melusuojausta ja sillankorjauskohteita, jotka sisältyivät hankkeen alkuperäiseen sisältöön. Sopimusvaltuus ei mahdollista ehdollisten kohteiden rakentamista. Valtuuden tarkistus mahdollistaa sen, että hankkeen tavoitteeksi asetettu meluntorjunnan tehostaminen voidaan toteuttaa. Ehdollisten kohteiden kustannusjako Kotkan kaupungin kanssa on sopimatta. Valtuuden tarkistuksesta aiheutuva lisämääräraharave on 4 milj. euroa vuonna 2015.

2014 III lisätalousarvio	14 111 000
2014 II lisätalousarvio	48 000 000
2014 I lisätalousarvio	16 500 000
2014 talousarvio	393 641 000
2013 tilinpäätös	369 303 000
2012 tilinpäätös	454 525 000

20. Liikenteen viranomaispalvelut*01. Liikenteen turvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 euroa.

Selvitysosa: Rikkidirektiivin vaatimukset tulevat voimaan 1.1.2015. Rikkidirektiivin valvontaa varten vuonna 2014 arvioidaan tarvittavan 600 000 euroa, jotta voidaan aloittaa keskeiset valvonnan toimenpiteet. Määrärahalla hankitaan tarvittava ohjelmisto, kaksi lentokoneeseen sijoitettavaa mobiililaitteistoa lentovalvonnan käynnistämiseksi sekä olemassa olevat monitorointilaitteistot integroidaan, testataan ja kehitetään operatiiviseksi järjestelmäksi.

2014 III lisätalousarvio	600 000
2014 talousarvio	47 613 000
2013 tilinpäätös	42 562 000
2012 tilinpäätös	40 502 000

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut*43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu matkustaja-alusten miehistötuen kasvusta, jonka on aiheuttanut alusten koon ja määrän kasvu sekä siihen liittyen ennakonpidätysten ja muiden tukierien määrän kasvu. Avustuksia arvioidaan maksettavan vuonna 2014 noin 86 700 000

euroa. Määrärahan käytön perusteena ovat arviot kauppa-alusluettelossa vuonna 2014 olevien lastialusten ja matkustaja-alusten määrästä ja arvioidusta keskimääräisestä tuesta.

2014 III lisätalousarvio	2 000 000
2014 talousarvio	84 700 000
2013 tilinpäätös	84 962 723
2012 tilinpäätös	78 773 642

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Viestintävirasto oikeutetaan tekemään sitoumuksia 269 000 euron arvosta.

Selvitysosa: Valtuuden uudistaminen aiheutuu siitä, että aiemmin sidottua valtuutta ei ole voitu käyttää myöntöpäätöksen mukaisena johtuen hankkeiden peruuntumisesta tai hankkeen toteutumisesta arvioitua pienemmin kustannuksin. Uudistettavan valtuuden arvo on 269 000 euroa ja se käytetään uusien vireillä olevien hankkeiden toteuttamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 I lisätalousarvio	1 409 000
2014 talousarvio	10 500 000
2013 tilinpäätös	18 870 000
2012 tilinpäätös	10 500 000

Pääluokka 32 TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 680 000 euroa.

Selvitysosa: Kertaluonteinen lisäys johtuu välttämättömistä kaivosalaan ja laivanrakennusalaan liittyvistä asiantuntijamenoista.

2014 III lisätalousarvio	1 680 000
2014 I lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	54 110 000
2013 tilinpäätös	60 816 000
2012 tilinpäätös	54 675 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 390 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys johtuu välttämättömistä kaivosalaan liittyvistä asiantuntijamenoista.

2014 III lisätalousarvio	390 000
2014 I lisätalousarvio	-1 152 000
2014 talousarvio	215 897 000
2013 tilinpäätös	215 204 000
2012 tilinpäätös	212 670 000

29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 35 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös momentilta 32.60.43 maksettaviin kulutusmenoihin liittyvien arvonlisävero-osuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu arvioitua suuremmista arvonlisäveromenoista.

2014 III lisätalousarvio	35 000 000
2014 talousarvio	81 692 000
2013 tilinpäätös	85 910 083
2012 tilinpäätös	79 065 510

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

02. Teknologian tutkimuskeskus VTT:n toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 3 310 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 3 080 000 euroa uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon liittyvän VTT:n tilaratkaisun viivästymisestä. Määräraha budjetoidaan uudelleen vuodelle 2015.

2014 III lisätalousarvio	-3 310 000
2014 I lisätalousarvio	2 283 000
2014 talousarvio	91 039 000
2013 tilinpäätös	89 187 000
2012 tilinpäätös	93 983 000

41. Yleisavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös erityisavustuksena:

- 1) valtionapuyhteisöjen, julkisten yhteisöjen ja muiden yhteisöjen hankkeiden rahoittamiseen
- 2) yritysten kansainvälistä liiketoimintaa sekä Suomeen suuntautuvia investointeja ja matkailua edistäviin Team Finland -palveluihin ja -toimintaan
- 3) kolmevuotisen pk-yritysten kansainvälistä liiketoimintaa, matkailua ja ulkomaisia investointeja vauhdittavan ohjelman toteuttamiseen valtionavustuslain (688/2001) ja ministeriön antamien erillisten valtionavustusehtojen mukaisesti.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 II lisätalousarvio	6 300 000
2014 I lisätalousarvio	29 000 000
2014 talousarvio	26 637 000
2013 tilinpäätös	36 122 000
2012 tilinpäätös	40 472 000

46. *Laivanrakennuksen innovaatiotuki* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävien valtionavustusten myöntämiseen ja maksamiseen laivanrakennuksen innovaatiotukea koskevan Euroopan unionin ja Suomen lainsäädännön mukaisesti.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Lisämäärärahaa saa käyttää avustuksia koskevien sitoumusten myöntämiseen Suomessa rekisteröidylle laivanrakennusyritykselle, laivankorjausyritykselle tai laivakonversioyritykselle uuden alustyyppin kehittämiseen ja suunnitteluun, aluksen innovatiivisiin osiin, jotka voidaan erottaa aluksesta erillisinä osina sekä innovatiivisten tuotanto-, suunnittelu- ja logistiikkamenetelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen. Avustuksen myöntämisestä on tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksella.

2014 III lisätalousarvio	10 000 000
2014 talousarvio	3 200 000
2013 tilinpäätös	26 100 000
2012 tilinpäätös	17 100 000

47. *Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentin määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	52 722 000
2013 tilinpäätös	60 310 400
2012 tilinpäätös	58 233 314

80. *Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tarkentuneista korko- ja valuuttakurssimuutoksiin liittyvistä suojautumismenoista.

2014 III lisätalousarvio	10 000 000
2014 I lisätalousarvio	60 000 000
2014 talousarvio	414 500 000
2013 tilinpäätös	803 255 945
2012 tilinpäätös	943 652 525

83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Momentin perustelut muutetaan seuraaviksi:

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta annetun lain (449/1988), valtioneuvoston asetuksilla tarkemmin säädettyihin perusteisiin ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1998/2006) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä pääosin nuoria innovatiivisia yrityksiä palvelevien yrityskiihdyttämöjen ja riskipääomarahastoa kokoavien yritysten toiminnan käynnistämiseen.

Lainoja voidaan myöntää riskiehtoisena. Mikäli kehitystyö epäonnistuu teknisesti tai ei johda taloudellisesti hyödynnettävään tulokseen, Tekesillä on lainansaajan hakemuksesta oikeus antaa lainansaajalle valtioneuvoston asetuksella (298/2008) tarkemmin määriteltyjen ehtojen puitteissa lisää takaisinmaksuaikaa, muuttaa takautuvasti alun perin vieraan pääoman ehtoisena myönnetty laina tai osa siitä pääomalainaksi tai poikkeustapauksessa jättää lainan maksamaton pääoma ja korot osittain tai kokonaan takaisin perimättä. Suurille yrityksille lainaa voidaan myöntää vain erittäin painavista syistä erityisesti silloin, kun lainan riskiehto on oleellinen hankkeen toteuttamiselle ja se voidaan etukäteen määritellä.

Lainat voidaan myöntää pääsääntöisesti vakuutta vaatimatta. Osa rahoituksesta voidaan maksaa ennakkona.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2014 uusia lainoja saa myöntää enintään 166 823 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2013 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2014.

Selvitysosa: Lainojen vakuuksia koskevaa kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastushavainnon johdosta.

Maininta maksuvapautuksen piiriin tulevien lainojen enimmäismäärästä ehdotetaan poistettavaksi, koska euromääräiset rajoitukset vähentävät lainarahoituksen kannustavuutta ja aiheuttavat yrityksissä epäuskoa Tekesin mahdollisuuksiin kantaa riskiosuuttaan projektien epäonnistuessa. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan myönnettyjen lainojen perimättäjättämistä sääntelee Euroopan komission valtioneuvoston päätös ja niiden perusteella annettu valtioneuvoston asetus Tekesin rahoitustoiminnasta.

Aiempien vuosien valtuuksien korkean tason, demonstraatiohankkeiden korkean riskitason sekä tulostavoitteen Tekesille asetettujen riskinottoon kannustavien tulostavoitteiden johdosta maksuvapautuksen piiriin tulevien lainojen enimmäismäärä on kasvussa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 I lisätalousarvio	24 600 000
2014 talousarvio	90 400 000
2013 tilinpäätös	101 511 668
2012 tilinpäätös	98 307 073

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 165 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys johtuu kaivosalaan liittyvistä välttämättömistä asiantuntijamenoista.

2014 III lisätalousarvio	165 000
2014 I lisätalousarvio	2 500 000
2014 talousarvio	156 961 000
2013 tilinpäätös	160 975 000
2012 tilinpäätös	158 692 000

50. Palkkaturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkaturvan arvioitua suuremmasta maksatuksesta.

2014 III lisätalousarvio	4 000 000
2014 talousarvio	37 000 000
2013 tilinpäätös	39 111 257
2012 tilinpäätös	36 130 778

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesio- politiikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 60 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ohjelmakauden 2014—2020 arvioitua myöhäisemmästä käynnistymisestä sekä ohjelmakauden 2007—2013 hankkeiden ennakoitua pienemmistä maksatuksista vuodelle 2014.

Vähennyksestä 32 100 000 euroa arvioidaan kohdentuvan rakennerahastojen rahoitusosuuden maksatuksiin ja 27 900 000 euroa valtion rahoitusosuuden maksatuksiin.

2014 III lisätalousarvio	-60 000 000
2014 I lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	565 590 000
2013 tilinpäätös	466 306 515
2012 tilinpäätös	495 138 213

60. Energiapolitiikka

41. LNG-terminaalien investointituki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 42 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätökset investointituesta tehdään ehdollisina syksyllä 2014. Tukea voidaan maksaa osalle hankkeista vasta sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt tuen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Tästä johtuen vuodelle 2014 arvioidut maksatukset 42 000 000 euroa siirtyvät seuraaville vuosille.

2014 III lisätalousarvio	-42 000 000
2014 talousarvio	42 000 000
2013 tilinpäätös	—

43. Kioton mekanismit (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille budjetoituihin kulutusmenoihin liittyvät arvonlisämenot maksetaan momentilta 32.01.29.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	1 000 000
2013 tilinpäätös	1 551 193
2012 tilinpäätös	390 530

44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 20 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu maksatusten tarkentumisesta.

2014 III lisätalousarvio	-20 000 000
2014 talousarvio	144 400 000
2013 tilinpäätös	57 532 024
2012 tilinpäätös	41 768 005

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 320 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.01.21. Lisämäärärahan tarpeesta 100 000 euroa aiheutuu valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (KIEKU) käyttöönotosta ja 220 000 euroa lääkkeiden hintalautakunnan tietojärjestelmän uudistamisen käynnistämisestä.

2014 III lisätalousarvio	320 000
2014 I lisätalousarvio	-154 000
2014 talousarvio	40 990 000
2013 tilinpäätös	41 030 000
2012 tilinpäätös	40 262 000

02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 55 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.01.21 ja aiheutuu työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan tietojärjestelmien uusimisesta.

2014 III lisätalousarvio	55 000
2014 talousarvio	2 250 000
2013 tilinpäätös	2 363 000
2012 tilinpäätös	2 365 000

03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.01.21 ja aiheutuu sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tietojärjestelmien uusimisesta.

2014 III lisätalousarvio	100 000
2014 talousarvio	4 548 000
2013 tilinpäätös	4 524 000
2012 tilinpäätös	5 237 000

21. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 070 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momenteille 33.01.01, 33.01.02, 33.01.03, 33.02.03, 33.02.05, 33.02.06 ja 33.03.04.

2014 III lisätalousarvio	-1 070 000
2014 talousarvio	1 070 000
2013 tilinpäätös	1 000
2012 tilinpäätös	26 000

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 75 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.01.21 ja aiheutuu valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (KIEKU) käyttöönotosta.

2014 III lisätalousarvio	75 000
2014 talousarvio	16 277 000
2013 tilinpäätös	13 842 000
2012 tilinpäätös	13 960 000

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 295 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.01.21. Lisämäärärahan tarpeesta 75 000 euroa aiheutuu valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (KIEKU) käyttöönotosta ja 220 000 euroa palvelintietokoneiden uusimisesta.

2014 III lisätalousarvio	295 000
2014 I lisätalousarvio	270 000
2014 talousarvio	11 771 000
2013 tilinpäätös	12 165 000
2012 tilinpäätös	14 743 000

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 75 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.01.21 ja aiheutuu valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (KIEKU) käyttöönotosta.

2014 III lisätalousarvio	75 000
2014 talousarvio	5 502 000
2013 tilinpäätös	3 578 000
2012 tilinpäätös	4 147 000

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta*04. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.01.21 ja aiheutuu valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (KIEKU) käyttöönotosta.

2014 III lisätalousarvio	150 000
2014 talousarvio	67 953 000
2013 tilinpäätös	70 051 000
2012 tilinpäätös	69 796 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja eräät palvelut*54. Asumistuki (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2014 asumistuen saajien määrän arvioidaan kasvavan loppuvuonna vuoteen 2013 verrattuna ja joulukuussa 2014 tuensaajia on noin 13 000 enemmän kuin vuonna 2013. Lisämäärärahan tarve aiheutuu kokonaisuudessaan tuensaajien lukumäärän aikaisemmin arvioitua suuremmasta noususta.

2014 III lisätalousarvio	20 000 000
2014 talousarvio	726 000 000
2013 tilinpäätös	670 000 000
2012 tilinpäätös	603 900 000

55. Elatustuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu elatustuen saajien arvioitua suuremmasta määrästä ja tästä johtuvasta etuusmenoarvion tarkentumisesta.

2014 III lisätalousarvio	3 600 000
2014 talousarvio	188 200 000
2013 tilinpäätös	184 384 490
2012 tilinpäätös	172 380 221

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta ja saajamäärien kasvusta.

2014 III lisätalousarvio	12 000 000
2014 talousarvio	1 004 550 000
2013 tilinpäätös	981 000 000
2012 tilinpäätös	850 000 000

51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta ja saajamäärien kasvusta.

2014 III lisätalousarvio	10 000 000
2014 talousarvio	244 480 000
2013 tilinpäätös	199 850 000
2012 tilinpäätös	167 000 000

52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 183 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu työttömyysastearvioiden muuttumisesta sekä pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Työmarkkinatukipäiviä arvioidaan maksettavan 14,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2013. Lisämäärärahan tarpeesta 10 000 000 euroa aiheutuu Kansaneläkelaitoksen maksuvalmiuden turvaamisesta ja 15 000 000 euroa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten palkkatuen ja starttirahan perustuen menojen kasvusta.

2014 III lisätalousarvio	183 200 000
2014 talousarvio	1 390 800 000
2013 tilinpäätös	1 340 780 142
2012 tilinpäätös	1 143 679 941

55. *Valtionosuus aikuiskoulutustuesta (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 7 840 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.

2014 III lisätalousarvio	7 840 000
2014 talousarvio	55 160 000
2013 tilinpäätös	55 399 619
2012 tilinpäätös	43 000 000

30. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 20 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta ja vuoden 2013 ylijäämästä.

2014 III lisätalousarvio	-20 000 000
2014 talousarvio	1 288 200 000
2013 tilinpäätös	1 208 133 512
2012 tilinpäätös	1 323 951 073

40. Eläkkeet

51. *Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 2 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu vanhuuseläkkeen saajien määrän kasvusta ja vakuutusmaksutulon laskusta.

2014 III lisätalousarvio	2 600 000
2014 talousarvio	603 000 000
2013 tilinpäätös	584 000 000
2012 tilinpäätös	564 900 000

52. *Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vakuutusmaksutulon kasvusta ja eläkemenojen vähentymisestä.

2014 III lisätalousarvio	-7 000 000
2014 talousarvio	90 000 000
2013 tilinpäätös	70 000 000
2012 tilinpäätös	29 100 010

60. Valtion osuus kansaneläkeläistä ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 19 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.

2014 III lisätalousarvio	-19 000 000
2014 talousarvio	3 749 500 000
2013 tilinpäätös	3 709 896 890
2012 tilinpäätös	3 615 506 421

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös valtionavustusten maksamiseen yliopistoille, korkeakouluille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille tutkimustoimintaan. Perustelujen täydennys koskee myös vuodelta 2013 siirtynyttä määrärahaa.

Selvitysosa: Perustelujen täydentämisellä mahdollistetaan yhteisrahoitteisten tutkimus- ja selvityshankkeiden rahoitus.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	37 008 000
2013 tilinpäätös	34 293 000
2012 tilinpäätös	34 654 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Lisämääräraha budjetoidaan sitoumusperusteisena.

Selvitysosa: Kainuun ELY-keskus toimeenpanee ympäristönsuojelulain 84 §:n mukaisessa hallintopakkoasiassa annetun ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen hankkimalla Talvivaaran kaivosalueelle käänteisosmoosilaitoksia tai vastaavaa vesienkäsittelytekniikkaa ympäristön välittömän pilaantumisen torjumiseksi. Aiheutuvat kustannukset voidaan periä jälkikäteen takaisin toiminnanharjoittajalta uhkasakkolain perusteella.

35.10

75

2014 III lisätalousarvio	5 000 000
2014 talousarvio	5 200 000
2013 tilinpäätös	4 969 809
2012 tilinpäätös	5 197 360

Pääluokka 36

VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 76 000 000 euroa.

Selvitysosa: Korkomenoarviota on tarkistettu toteutuneiden korkomenojen, toteutuneen lainanoton sekä toteutuneen korkotasokehityksen mukaisesti. Alenemaan on vaikuttanut euroalueen korkotasojen lasku. Korkomenojen arvioinnissa on laskentaoletuksena käytetty laskentahetken markkinakorkotasoja, 0,1 prosentin lyhyttä korkoa kolmen vuoden korkojaksoille ja 1,2 prosentin pitkää korkoa kymmenen vuoden korkojaksoille.

2014 III lisätalousarvio	-76 000 000
2014 talousarvio	1 775 000 000
2013 tilinpäätös	1 721 864 843
2012 tilinpäätös	1 836 054 207